

Nyitra-völgyi Lap

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona. — Félévre 4 korona.

Negyedévre 2 korona.

Néptanítóknak teleáron.

SZERKESZTŐ:

SZALAY PÁL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MALLÁSZ ANTAL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGY-TAPOLCSÁNY a gyógyszerészeti épületben
hova a lapot illető minden közlemény küldendő.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal veszi fel.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Körlevél

a F. M. K. E. működése területéhez tartozó Törvényhatóságokhoz és Egyházközségekhez, valamint a F. M. K. E. összes vármegyei választmányaihoz.

A nemzetiségi izgatások, a melyek immár az egész Felvidéket behálózták s a nem magyarnyelvű lakosságot nemcsak nyelvben, de írásban is egészen külön akarják választani az államalkotó magyarságtól, erélyes önvédelemre köteleznek az egész vonalon. Törvényhatóságoknak és egyházaknak, iskoláknak és más kulturális intézményeknek, erkölcsi testületeknek és egyeseknek, szóval mindenkinek össze kell fogniok egy erős és hatalmas szövetségben, hogy utját állják azoknak a törekvéseknek, a melyeknek nemcsak titkos, de nyíltan bevallott célja is, hogy a tótság szívét eltérítsék attól a magyar földtől, a mely a költő szavai szerint, bölcsője is volt, sirja is lesz.

Mi, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, melynek a területén mondhatni a szemünk előtt folytatja áruló munkáját ez az izgatás s a kiknek alkalmuk van állandóan megfigyelni, milyen emelkedő arányokban veszít tért egyes vármegyékben a magyarság, — szomorúan tapasztaljuk, hogy ennek a veszedelmes jelenségnek főleg abban rejlik az eredendő oka, hogy az iskolából az életbe kerülő ifjuság, minden védelem nélkül ki van szolgáltatva az államellenes propaganda.

A gyermeksereget az óvodákban és az iskolákban még valamelyest védi minden külső beavatkozás ellen, részben a F. M. K. E. részben a vármegyei királyi és egyházmegyei tanfelügyelők és a politikai hatóságok hazafias ellenőrzése. Egyes kivételes esetektől eltekintve, a hol a felekezeti autonomia állja útját az állam eredményes közbelépésének, alig is találunk reá esetet, hogy a nemzetiségi izgatás az óvók, illetőleg iskolák falai közé is betolakodott volna, hogy megmételje a gyermekek lelkületét. Annál nagyobb pusztítást végez azonban annak az ifjuságnak a körében, mely lerázva az elemi iskolák és az isméllők porát, az életbe lép, hogy vagy a közép és szakiskolákban, vagy valamely ipari foglalkozásban erősítse meg magát az élet kenyérharczára, az önálló megélhetésre.

Ezernyi a módja és eszköze az izgatásnak, melylyel belelopja magát az állami védelem és ellenőrzés alól felszabadult fiatalság lelkületébe. Olvasókönyvek, a hol erősen nemzetiségi irányzatú iapokat, könyveket és röpiratokat ad a kezébe Daloskörökbe vonja, a melyek a tót dalt és zenét művelik s a külföldről importált szláv muzsikával nevelik nemzetiségi önértékét. Műkedvelő társaságokba csalja, a hol kizárólag cseh és tót szindarabokat játszat vele, a melyek gyűlöletet és engesztelhetetlenséget hirdetnek

minden ellen, a mit magyar hazájuk és magyar szülőföldjük ezeréves története, testvéri egyetértésben és zavartalan együttérzésben őseikkel, szépet és nemeset alkotott. Mikor legfogékonyabb az ifju szív s legalkalmasabb arra, hogy befogadja az életre szóló tanítást; mikor felszabadul az iskola fegyelme alól s abba a korba lép, a melyben magyar hazafiu kötelességeibe kellene beavatni; mikor eszmélni, gondolkodni, önnáló véleményt alkotni kezd s az állam leveszi róla a kezét és gondját, — akkor terem ott mellette, mint vezetője az életének és a sorsának, az a titkos és csak eredményeiben látható és érezhető szellem, a melyet mi nemzetiségi törekvések czimén ismerünk. Mint egy százkaru polyp, úgy fonja körül csápjával az ifjut. Ha magasabb kiképzetésre vágy, viszi Prágába, ha kisebb igényei vannak, Gödingbe. Nem üres kezekkel csalogatja. Ösztöndíjat ígér és ad is valóban. És az ifju Prágába, Gödingbe megy, hogy megtanulja gvilölni — a hazáját.

Megtanulja az élet tudományát is. Lesz ügyvéd, orvos, mérnök, iparos, vagy kereskedő s ha végzett, visszatér. De nem többé, mint magyar hazájának hűséges polgára, hanem mint a nemzetiségi eszmék apostola. Megtagadja hazája nyelvét s nem akar többé tudni se róla. Nagy nemzetiségi álmoknak él. Ideálja a tót Szvatopluk egykori szláv birodalma. Ma-

A „Nyitra-völgyi Lap“ eredeti tárczája.

*A gümőkór terjedése a tej élvezete útján.

— Irta: **Hutyra Ferencz dr.**, az állatorvosi főiskola rektora. —

A mióta Koch Róbert 1882-ben a tuberkulózis bacillusát fölfedezte és ugyanezt a bacillust a szarvasmarhák „gyöngykór“ néven ismeretes betegségénél a kóros szövetekben kimutatták, általánossá vált az a meggyőződés, hogy a gyöngykór lényegileg nem egyéb, mint tuberkulózis és hogy az előidéző ok azonos lévén, az ember és a szarvasmarha gümőkórja azonos betegség. Ennek logikai folyománya volt az a szintén általánosan elterjedt hit, hogy a tuberkulózis emberről szarvasmarhára és viszont átragadhat.

Ezt a hitet maga Koch Róbert, a ki azt eladdig szintén helyesnek vallotta, iparkodott megingatni az 1901. évi londoni tuberkulózis-kongresszuson tartott híressé vált előadásával.

* Ezt a közegészségügyi tekintetben különösen fontos cikket a „Tuberkulózis“ cz. szaklap szerkesztőségének a kérelmére vesszük át.

Korábbi felfogásának megváltoztatására állatkísérletek készítették, melyeket Schulz berlini állatorvos-tanárral együtt végzett és melyek arra az eredményre vezettek, hogy a tuberkulózisban szenvedő emberek kóros szerveiből és másfelül a szarvasmarhák gyöngykóros képleteiből kitenyésztett bacillusok az állatokra kifejtett hatásukban feltűnően különböznek egymástól.

A mig ugyanis a marha-tuberkulózis bacillusainak tenyészteti szarvasmarha, juh vagy sertés testébe ojtva ezeket súlyosan megbetegítik, addig az emberi tuberkulózis bacillusai hasonlóan beojtva az említett állatokba, vagy éppen nem betegítik meg vagy pedig csak jelentéktelen kóros elváltozásokat idéznek elő bennök.

Az állatkísérletek ez eredményéből Koch azt a következtetést vonta le, hogy az embertuberkulózis és a szarvasmarha gyöngykórja egymástól lényegileg különböző betegségek, hogy tehát nem is ragadnak át kölcsönösen emberről állatra és viszont és ezért — a mi különösen fontos — a szarvasmarha gyöngykórja nem is veszélyezteti az embereket s így szükségtelen is ellene védekezni. Kochnak ez a kijelentése nemcsak szakkörökben, hanem a nagyközönség köreiből is nagy feltűnést kel-

tett, mely az utóbbi időben már szintén megszokta volt az emberi tuberkulózis egyik forrását az állatok tuberkulózisában keresni.

A Koch-féle kísérletek eredményei nem jogosítanak föl azonban ilyen messzemenő következtetések levonására. A kísérletek ugyanis csak azt mutatták ki, hogy az említett háziállatokra a gyöngykór bacillusai jóval erősebb megbetegítő hatást fejtenek ki, mint az emberi tuberkulózis bacillusai és éppenséggel nem nyújtottak fölvilágosítást arról, hogy a kétféle bacillus miképpen viselkedik az emberi testtel szemben. A kísérleti eredmények nemcsak nem zárják ki azt a lehetőséget, hogy a gyöngykór veszedelmes lehet az emberre nézve, hanem azok alapján az a fölfogás sem jogosulatlan, hogy a gyöngykór bacillusai épp úgy, mint a háziállatokra, az emberre is erősebben megbetegítő hatással vannak, mint az emberi tuberkulózis bacillusai.

De még abban az esetben is, ha a további tapasztalatok nem igazolnák be ennek a fölfogásnak a helyességét, számolni kell azzal a ténnyel, mely más betegségekre vonatkozólag már kétségtelenül be van bizonyítva, hogy t. i. a betegségeket okozó baktériumok külön-

gyar törvény, magyar kultúra, magyar történelem semmi neki többé. Nem képes őt más lelkesíteni, nem akar mást megérteni, csak a mi tőlünk, náltunk idegen, a mi tőt, cseh-től, pánszláv.

Bocsáttassék meg nekünk, hogy ilyen őszinte képét adjuk a helyzetnek. De tettük ezt azért, mert kötelességünknek veltünk eleget tenni, mint a Felvidék magyar közművelődési egyesülete, hogy reá mutassunk a nyitott sebre, a mely mindnyájunknak olyan égetően, sajgóan fáj s orvosszerre vár.

A Törvényhatóságoknak és Egyházhatóságoknak, a melyek mindig erős várai voltak az ezredéves magyarságnak, módjukban van, hogy irt adjanak erre a fádalmas sebre is. Nem kell hozzá több, mint erős akarat a cselekvésre s a sebgyógyítása biztosítva van Vallás és közoktatásügyi Miniszter ő Nagyméltósága immár megadta a jelszót, köve-sük mindnyájan, mindenütt, lelkesedéssel, szívünk egész melegével. *Alakítsunk a Felvidék minden községében magyar ifjúsági egyesületeket, dalosköröket, olvasó egyleteket, műkedvelő társaságokat és gazdaköröket*, a hol az iskolából kikerülő ifjúság a magyar nyelv és a magyar szellem védő karjaira bizhassa magát s hazafias érzésében tovább növeltesék. Törvényhatóságok és egyházak egyaránt áldozzanak, erkölcsileg és anyagilag, hogy a mely magyar érzést és szellemet az óvodák és iskolák belecsepegtetnek a gyermekek szívébe, az az ifjuban tovább fejlesztesék, magyar környezetben, magyar nemzeti eszközökkel és magyar testvéri szeretettel.

Bármilyen szegények is vagyunk, annyira koldusok még sem, hogy egy alamizsnánk ne jusson a hazafiság ollárára. A F. M. K. E. megteszi a kötelességét, mikor a Felvidék tízenegytörvényhatóságában évenként 35 óvodát tart fenn a maga erejéből, nyolcz óvodát és egy iskolát állandó évi segélyben részesít, 60 népkönyvtárat ellát, dalosköröket, olvasó egyesületeket és ifjúsági egyleteket szervez. Mennyivel eredményesebben védekezhetnénk a nemzetiségi törekvések ellen, ha ugyanezt tennék a felvidéki vármegyék és egyházi hatóságok is! Ne legyen tehát

a Felvidéknek egyetlen községe sem, a hol a vármegye vagy az illetékes egyházhatóságok erkölcsi és anyagi segítége hiányában, tótajku szülők gyermekei, jövő boldogulásuk érdekében, kénytelenek legyenek magukat a magyar nemzet ellenségeinek karjaiba dobni.

Kérésünk, indítványunk ugyanazért oda terjed, határozzák el a felvidéki vármegyék törvényhatósági bizottságai és az egyházi hatóságok, hogy a saját halálstörvényben *magyar ifjúsági egyesületeket, műkedvelő társaságokat, olvasó és dalosköröket szervezzenek* s illetőleg ezeknek költségeire úgy a saját költségvetésükbe, valamint az egyes községek költségvetéseibe évenként valamelyes meghatározott összegeket állítanak be.

Ott, a hol állami iskolák vannak, ez intézmények szervezését, az illetékes törvényhatóságok és kir. tanfelügyelők ellenőrzése mellett, az iskolák tanítói, — a hol pedig felekezeti iskolák vannak, az illetékes egyházak vezetése és ellenőrzése mellett a lelkészek és a felekezeti iskolák tanítói vehetnék kezükbe

Mi, a Felvidéki Magyar Köz művelődési Egyesület, teljes készséggel nyújtunk segédkezett mindenütt, mindenkinek, a ki ilyen társadalmi irányban kíván munkálni, szívesen szolgálunk részletes utbagazítással, a mennyiben eziránt megkerestetűnk, sőt készek vagyunk esetleg arra is, hogy az egyesület egy-egy tagját a szervezethez ki is küldjük. Már fölterjesztést is tettünk — a miként közgyűlésünk elhatározta — a Vallás és Közoktatásügyi miniszter ő Nagyméltóságához, hogy ilyen irányban való érvényesülhetésünk érdekében, vegye le vállainkról a kisdé-óvodák anyagi gondjait. Addig is azonban a szervezendő ifjúsági egyesületeknek s olvasóköröknek, a mennyiben azok hazafias céljáról és vezetéséről közvetlen meggyőződést szerzünk, szívesen adunk rendelkezésükre egy-egy népkönyvtárat, vagy ifjúsági könyvtárat, a dalosköröknek és műkedvelő társaságoknak pedig a szükséges segédkönyveket és egyéb nyomtatványokat.

Egyesületünk boldognak fogja érezni magát, ha tisztelettel előterjesztett indít-

ványa a tekintetes Törvényhatóságok és Egyházak részéről meghallgatásra és visszhangra talál.

Clair Vilmos,
főtájtár.

Thuróczy Vilmos,
cs. és kir. kamarás, elnök.

A nemzetiségi mozgalom.

Valljuk meg őszintén, bizonyos fokig nagyon önzők vagyunk mi magyarok. Szeretjük hangsúlyozni egységes magyar hazánkat s annak még egységesebb társadalmát. Ilyenkor aztán hévvel és tüzzel kardoskodunk mellette, jólehet gyöngeségünknek épp ez a legerősebb jele.

Kezdtünk volt aktiókat a nemzetiségi mozgalom ellen, abban maradt az is. Abban maradt, de korántsem a gonosz célú mozgalom, csak a mi mozgalmunk. Sajnos meg van ez a súlyos hibánk, hogy érdeklődésünket egy tárgy csak addig bírja, amíg új. S a mily lelkesült erővel küzdünk mindazért, a mi új, épp oly közönyvel viseltetünk avval, ha újszerűségét elvesztette. Már mi csak ilyenek vagyunk.

Nem is ezélünk, hogy megmátsuk ezen vizás állapotot, jól tudjuk sokkal radikálisabb eszköz is eltompulna ennek ellenében. De viszont kötelességünk is felhívni a hazafiai keblek figyelmét a veszedelmes mótelyre, mely irtozatos dühvel ront társadalmi egységünk életére.

Mert ne áltassuk magunkat. Ez a legnagyobb bűn, mert ez szűli a tehetetlenséget, a tunyaságot. Egy nemzet létérdeke pedig nagyon is függ ezen körülményektől.

A nemzetiségi mozgalom nem elhanyagolható társadalmi kérdés. Veszedelmes ez már akkor is, midőn még keletkező félben van. A mienkről sajnos, a legjobb akaratral sem mondhatnók el ugyanezt.

Megérett már nagyon is, sokszor tapasztalhattuk. A legnagyobb baj pedig az, hogy csaknem körülöveznek bennünket ezek, ádáz állambontó átkozott céljakkal. Tehetetlenségünk pedig legmeddőbbentőbb ott, ahol az idegen befolyás szítja ezen mérget testünkben, szemünk láttára, megboszulatlanul.

Ime egy példa a héten játszódott előttünk. Hallottunk képtelennél képtelenebb, vakmerőbbnél vakmerőbb dolgokat a törvénytörők termeiben. S hogy éppen itt halhattuk, örvéndetesebb az igazságosság szempontjából. Ez csak egy eset a sok közül s csaknem a legenyhébb. Pedig elég súlyos ez is.

gető veszély ellenében szükségesnek tartja.

Ennek a fölfogásnak alapján, melynek helyességét a további tapasztalatok előreláthatólag még jobban be fogják igazolni, az emberi tuberkulózis ellen való küzdelem közben kellő figyelmet és méltánylást érdemel a beteg állatok által való fertőzés lehetősége s itt különösen a gümőkóros tehének teje az, mely a fertőzést közvetítheti.

Sokszorosán beigazolt tény, hogy a tej, a mint a tehénzetek istállóiból a forgalomba kikerül, nem ritkán tartalmazza a tuberkulózis bacillusait. Ha már most az ilyen fertőzött tejet valaki nyersen élvezi, akkor vele együtt több-kevesebb bacillust is visz be a testébe, melyek itt alkalmas fejlődési föltételek közé jutva, tovább szaporodhatnak és megindítják a folyton tovább harapodzó tuberkulózus folyamatot. Az eddigi tapasztalatok szerint különösen a gyermekek, a kik különben is nagyon fogékonyak a betegség iránt, betegedhetnek meg az ilyen fertőzött tej élvezete következtében és az u. n. skrotulózis vagy görvélykór bizonyára az esetek nem csekély részében erre az okra vezethető vissza.

Kérdés már most, mely esetekben van a

böző körülmények befolyása alatt megbetegítő hatásukban igen tetemesen módosulhatnak. Fontos ebben a tekintetben, hogy a baromti-tuberkulózis bacillusa, mely eredetileg annyira különbözik az emlős tuberkulózis bacillusától, hogy azt sokáig egészen más bakteriumtájnak tekintették, mesterségesen is átalakítható olyan módon, hogy azontul minden tekintetben úgy viselkedik, mintha eredetileg beteg emlős testéből tenyésztetett volna ki. Közel fekszik az a föltevés, hogy ilyen módosulásokat a szarvasmarha és az ember tuberkulózisainak bacillusai is szenvedhetnek, melyek különben is hasonlóbbak egymáshoz s hogy ehhez képest a marha tuberkulózis ragálya, ha rendszerint talán kevésbé veszedelmes is az emberre, bizonyos befolyások hatása alatt az emberre nézve is igen veszedelmessé válhatik.

Eltelkintve azonban ezektől az inkább elméleti megfontolásoktól, tapasztalati tények is ellene szólnak a Koch-féle új fölfogás helyességének. Egyes korábbi keletű s részben nem eléggé bizonyító erejű tapasztalatokból tekintve, a londoni kongresszus óta lefolyt rövid idő alatt végzett kísérletek is arra utalnak, hogy az emberi és az állati tuberkulózis között nin-

csen olyan mélyreható különbség, mint azt Koch föltételezi. Ismételten sikerült az emberi tuberkulózis bacillusának beojtásával szarvasmarhákban súlyos tuberkulózist előidézni, mástól pedig mind nagyobb számban válnak ismeretesekké olyan esetek, melyekben minden körülmény arra utal, hogy a beteg állatok, vagy pedig ilyenek termékei fertőzték az azelőtt egészséges embereket.

Tény az, hogy Koch fölfogásának mindekoráig igen kevés a hive az orvosok körében, mind többen foglalnak, személyes észleleteik és kísérleteik alapján, vele szemben állást, köztük igen tekintélyes klinikusok és bakteriológusok. Ámbár a kérdés ma még nem is tekintendő véglegesen tisztázottnak, a korábbi fölfogás mindinkább nyer valószínűségében, a gyakorlat szempontjából pedig, midőn az emberek egészségének védelméről van szó és az itt tekintetbe jövő nagy érdekek nem tehetők kockára, egyes, bármily tekintélyes buvárok kellőképpen be nem igazolt elmélete kedvéért, föltétlenül az a fölfogás jogosult ez idő szerint, mely az emberi és az állati tuberkulózist azonos betegségnek tekintti és ebből folyólag az emberek védelmét az őket a beteg állatok részéről fenye-

A nemzeti erőmérő: a nemzeti összetartás, a nemzeti egység. Az egy nemzetiségű állam sokkal hatalmasabb, mindent több sikerrel végezhet, mert hiányzik az állambontó erő, a mely ezt gátolja. Tekintsünk csak a legszerencsésebb Franciaországra. Ügyes-bajos dolgait nem kell halasztania holmi nemzetellenes bajok miatt. Ott azt nem ismerik. Innen magyarázható aztán az az erős átalakító erő is, a melyet az idegen népekre gyakorolnak. Nálunk ennek halvány fogalma sincs. De ne is hasonlítsuk magunkat a nagy Franciaországhoz, legalább ebben a tekintetben ne.

A nemzetiségi mozgalom, ha már más következményekkel nem is jár, gátolja a nemzet haladását, az ideális, egységes, nemzeti államiság alakulása felé. Pedig ez súlyos hiba.

A XIX. század szülötte volt a nemzetiségi eszme. Ezé a koré a nemzetiségi eszme élesztgetése. S azóta élesztgetik azt mesterségesen. A nemzetiségi mozgalom pedig vegetál, hol kiálszik esendesen s aztán újra lobban egyet, ég és pislog. De gátolja folyton a nemzetet előre haladásában, mert egyik kezének állandóan kötve kell lenni, hogy a másik szabadon mozoghasson. Félerő fél munkával jár, a nemzetnek nagy kárára.

Ezen segíteni kell! Elvégre elég idő volt ezeregynéhány esztendő, hogy méltó okulásul szolgáljon, miszerint ez a haza nem tarthat fenn más népet, mint a magyart, s nem is létezhet itt más állam mint a magyar, de csak magyar. Intő példának elég a sok viszoatagsággal itt töltött ezer esztendő. Ha pedig nem, akkor erős kézzel azzá kell tenni.

Hirek.

Kinevezés. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Kregezy József* nyitrai járásbírói albirót az ottani törvényszékhez bírónak nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Tenczer János* nagytapolcsányi adóhivatali gyakornokot adótisztvé nevezte ki a zombolyai adóhivatalhoz.

Kaszinó-bál. A nagytapolcsányi kaszinó f. hó 21-én táncmulatságot rendez, melyre az előkészületek serényen folynak. A mulatság védnökéül *Báró Stummer Ágoston* kérték föl, ki azt el is fogadta. A meghívókat még eddig nem küldték széjjel.

A nagytapolcsányi kath. legényegyesület 1903. február hó 15-én saját otthonában zártkörű táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 korona, családjegy (3 személy) 2 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Az előadás műsora: 1. Ünnepeles tagfelvétel. 2. „Női hűség“, Tárkányi Bélától, szavalja Hulényi Irma kisasszony. 3. „Balogh Ádám nótája“ (1709) kurucz dal, férfi karban éneklé az egyesületi énekkar, vezető: Pazsitka Vilmos egyh. karnagy. 4. „Háragos feleség“ víg magánjelenet Peterdi S. től előadja: Lepey Ludmilla kisasszony. 5. „Milyen legyen a magyar ifjú“ Gáspár Imrétől, szavalja Belányi Ágoston egyh. r. tag. 6. „Egy ideges ember“ víg magánjelenet Gabányi Árpádtól, előadja: Csajko Lajos egyh. r. tag. 7. „Szatirikus dal II. József idejéből“ férfi karban előadja az egyesületi énekkar, vezető: Pazsitka Vilmos egyh. karnagy. 8. Az örökség. Vigjáték 3 felvonásban N. P. től. Előadják az egyesületi rendes tagok Rendezi: Szereplők: Békés Ádám fivérek, Farkas Béla, Békés Ferencz cipészlegények, Hili Gyula, levélhordó, Vágner Ferencz, polgármester, Szomolányi Ferencz, Biró, Vittek János, jegyző, Farszky József, Ügyvéd, Sátek György. Az egyes darabok és jelenetek között Galbavy János zenekara játszik.

A katolikus olvasó-kör táncmulatsága. A „Nagytapolcsányi Kath. Kör“ 1903. évi február hó 22-én a „Korona szálló“ összes termében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személyjegy 2 K., családjegy 4 K. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelmet az egyesületi könyvtár javára fordítják. A zenét Galbavy zenekara szolgáltatja. Jegyek előre válthatók a vigalmi bizottság tagjainál. Diszelnök: Szecsenyi Vilmos. Bartek Lajos vigalmi biz. alelnök. Wunder Adolf vigalmi biz. elnök. Bilik József, Boesek János, Bujala József, Domesicz Ferencz, Donay Mátyás, Dorosinyi János, Golesini Vinceze, Ifj. Hulényi János, Hulényi Mihály, Jabornik Karoly, Jalsovszky Géza, Kaproneczay János, Id. Kaproneczay János, Kaproneczay Rezső, Kosovics István, Kubina János, Laczkay Károly, Laudon János, Lepei Antal, Marko Károly, Marko Alajos, Markovics Antal, Markovics Ferencz, Pazsitka Vilmos, Prikril Ferencz, Sármir József, Sátek István, Sztraka János, Vagács János, Id. Vlesko

János, Vlesko Károly, Vitko János, Zhorella István, Zsák Mihály világi bizottsági tagok.

A nagytapolcsányi polgári olvasó-kör f. hó 1-én megtartott táncmulatsága fényesen és szokatlan érdeklődés mellett folyt le. A nagytapolcsányi intelligencia teljes számban volt képviselve. A mulatság reggel öt órakor végződött. A mulatság tiszta jövedelme 70 kor. 40 fillér volt, mely felezésben a F. M. K. E-nek küldetett el, felezésben pedig az olvasó-kör saját könyvtárának gyarapítási céljaira fordítja. Felülfizettek: Báró *Stummer Ágoston* 20 kor., *Fülp Alajos* 10 kor., Dr. *Spitzer Gyula* 7 kor., id. *Abszenger Ferencz* 6 kor., *Zhorella Gyula*, *Nagy Lajos* 4—4 kor., Dr. *Mika Hugó*, *Kun Mihály*, *Grossbart Izidor* 3—3 kor., *Tenczer János*, *Klein Viktor*, *Ikrényi József*, Dr. *Patrikovics Aladár*, *Ludwig István*, *Tóth Lajos*, *Kropácsi Jenő*, *Szűcs József*, *Jalsovszky Géza*, *Zsák Mihály*, *Goldner Dávid* 2—2 kor., *Pazsitka Vilmos*, *Löwbeer Adolf*, *Prónai Lajos*, Dr. *Mayer Miksa*, *Löwbeer Samu* 1—1 kor. Fogadjak nagylelkű adományaikért a vigalmi bizottság köszönetét.

Biró és esküdt választás. Folyó hó 6-án délelőtt ment végbe a nagytapolcsányi bíró és tanácsnokok választása. Birónak egyhangulag kiáltották *Fülp Alajos* eddigi városbíró. Albiró lett *Szlamka János*. Esküdtek lettek *Skopecz István*, *Felsenburg Bernát*, *Bartek Lajos* és *Galovics Vinceze*, kik szintén közfelkiáltással választottak ugyan meg, de a kiknek megválasztása még sem folyt le simán, incidens nélkül. A választást vezető főszolgabíróhoz tiz aláírással ellátott ívet adtak be, melyen az illetők névszerinti szavazást kérnek elrendelni, melynek célja az volt, hogy a hivatalos jelölteket elbuktassák. A főszolgabíró felhívására azonban a tiz aláíró közül egy kijelentette, hogy nem kíván névszerinti szavazást s hogy az ő aláírása tulajdonképpen nem is ennek a választásnak szól, hanem a korábban megejtett képviselőtestületi tagok választására. Eszerint a névszerinti szavazáshoz a törvényes forma, a megkívántató szám hiányozván, a főszolgabíró a kérelmet elvetette, s a fentebb megnevezettek hangos opponálások és az osztrák sörök parlamentí viselkedéséhez hasonló ellenzéki hangulat csinálás közepette megválasztott esküdteknek kiáltattak ki. Altalában a választás utóhangjai azt a be-

tejt fertőzve, illetőleg minő viszonyok között kerülhetnek tuberkulózis-bacillusok a tejbe?

Ebben a tekintetben az újabb vizsgálatok több érdekes tényt derítettek ki. Kitűnt nevezetesen az, hogy a gümőkóros tehén tejé, a míg a tőgy belsejében van, vagy innen tisztán kifejtik, csak aránylag ritka esetben tartalmaz bacillusokat, csak akkor t. i., ha az állat betegsége már nagyon előrehaladt, annyira, hogy annak jelenségei (köhögés, soványodás, mirigydaganatok stb.) már jól felöltenek; továbbá akkor, ha maga a tőgy is beteg. Ellenben olyankor, midőn ez állat betegsége még kezdetén van, vagy kevésbé fejlődött, úgy hogy csak különös eljárások segítségével ismerhető föl, a tej nincsen fertőzve. Ugy Ostertag, mint Stenström, egyezően azt találták, hogy a tuberkulózis alapján gümőkórosoknak fölismert tehén tejé nemcsak etetve, hanem tengeri malaczkok hasüregébe fecskendezve sem idézett elő tuberkulózist, pedig az utóbb említett módja a fertőzésnek rendkívül pontosan jelzi, vajjon valamely folyadékban vannak e gümőkórbacillusok, vagy nem.

Ezzel az örvendetes eredménnyel az idevonatkozó kísérleteknek látszólag ellentétben áll az a tapasztalat, hogy a tej, úgy a mint a forgalomba kerül és pl. a kereskedésekben kap-

ható, ha nem is annyira gyakran, mint ezt régebben hitték, de azért aránylag sokszor van fertőzve gümőkórbacillusokkal. Az ilyen tej, állatokba ojtva, a vett próbák több-kevesebb százalékában tuberkulózist okoz, azonkívül a tej gyakori fertőzöttségét bizonyítják a tejjel etetett fiatal sertések között sokszor észlelhető tömeges megbetegetések tuberkulózisban.

Az előbb említett kísérletes vizsgálatok kedvező eredményei és a jóval kedvezőtlenebb tapasztalati tények között mutatkozó ez az ellentét onnan ered, hogy a tehén tőgyében még tiszta, nem fertőzött tej utólagosan a fejés és kezelés közben válik fertőzötté.

Olyan istállóban, melyekben tuberkulózisban szenvedő állatok is vannak, a talaj, az alom és berendezési tárgyak rendszerint fertőzve vannak. A tudóbajos állatok a felköhögött váladékot lenyelvén, a váladékban levő bacillusok a gyomrokon keresztül a bélbe és innen az ürülékkel a szabadba jutnak. Még erősebben fertőzött az ürülék akkor, ha a bél is beteg s falának belső oldalán fekélyek vannak, melyek alapjáról folyton keverednek baktériumok a bél tartalmához. De a test egyéb szerveiből is kerülhetnek ezek a szabadba, befertőzvé ilyen módon a környezetet.

Ha már most fertőzve van az istálló ta-

laja és az alom, akkor az állatok tőgyei is, melyek azokkal érintkeznek, szintén betörtöttné kívülről; de a bacillusok reátapadnak a gondozó egyének ruházatára, kezeire és általában minden tárgyra, a mely az alommal, a földdel vagy a már előbb beszennyezett tárgyakkal érintkezésbe jön. Könnyen beláthatni, hogy az ilyen, minden részében fertőzött istállóban mennyire nehéz lesz, még nagy gondosság mellett is, a tejet a befertőztetéstől megóvni. Ha pedig az istálló külömben is elhanyagolt, ha — a mint azt nálunk, sajnos, még nagyon gyakran tapasztalni (hiszen a centrifugáló gép még durva szennyet, szőröket stb. is különit el legtöbbször a tejtől) — a fejés közben nem fordítanak kellő gondot a tisztaságra, akkor a tej befertőzése éppenséggel gyakori, ugyszólván rendszeres lesz. Minden tejés alkalmával belejutnak a baktériumok a tejbe és a menyenyiben az egyszeri fejés eredményét összeöntik, az egész tejmennyiség egyaránt fertőzve lesz.

Az eddig monottakból kiteszik, hogy a tej gümőkóros befertőzése a tejelő állatok gondos ellenőrzésével, valamint a tej fejése és kezelése közben a kellő tisztaság szem előtt tartásával elég könnyen megakadályozható. Az első föladat a tehénészetekből eltávolítani mindazokat a teheneket, a melyeken a gümőkórt

nyomást kelti bennünk, mintha a demagógia akarna orgiákat tölteni. Hir szerint a választás után az ellenzéki emberek táviratott menesztettek a belügyminiszterhez, melyben a választás megsemmisítését kérik. Arra az egyre jó lesz ez a távirat, hogy a belügyminiszter most közvetlen értesülést szerez arról, hogy van Nagy-tapolcsányban is kupak-tanács.

A brogyáni keményítőgyár csődje. A *Lewit R.* és társa tulajdonát képező brogyáni keményítőgyár állítólag csődbe jutott. Tudomásunk szerint ebben a csődben jelentékeny módon vannak érdekelve tapolcsányi üzletemberek is.

300 Gyermekek kitüntetése. Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekeket szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. — Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharczósa Mautner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növénnyt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig díszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolt virágokat mutatták be. — Mint értesülünk, e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük Mautner Ödön, kinek a kertészet terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. — Mautner nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitűnő minősége révén is rászolgált az általános elismerésre és büszkén vallhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike Mautner Ödön. — T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabb megjelent igen gazdag tartalmu képes magárjegyzékét, melyet szívesen, ingyen küld az érdeklődőknek.

Érdekes keleti vendégek Nyitrán. *Sedfaoni Maxim* kopt szertartású katolikus püspök Miniából és *Touckhy József* vikárius Alexandriából folyó hó 4-én Budapestről Nyitrára érkeztek és a korona fogadóba szállva Fülöp László kolozsi plebános társaságában megebedeltek, délután Bende Imre megyei püspök és Venczel Ferencz nagyprépost látogatására mentek. *Sedfaoni Maxim* püspök az Osztrák és Magyarország védnöksége alatt álló egyiptomi koptok templomai és missiói számára könyöradományokat gyűjt, a m. kir. belügyministerium 1902. 24-én 136. obs. szám alatt kelt engedély-levele és a bécsi érseki főhatóságnak 1902. évi nov.

már külső vizsgálattal, eléggé szembeötlő jelenségek alapján föl lehet ismerni. Különösen nem alkalmasak tej termelésére azok a tehén, melyek a betegség miatt már lesoványodottak, legeskevesbbé pedig azok, melyeken a tőgy tuberkulózisára utaló jelenségek észlelhetők. Ez utóbbiak a legveszedelmesebbek, mert folytonosan nagy mennyiségben termelik a ragályanyagot és az ilyen beteg tőgyből származó tej főképen akkor káros az egészségre, ha azon töményen, más tejjel nem, így csak kevésbé fölhígítva fogyasztják el.

A másik föltétele a tej ragálymentességének a lehető legnagyobb tisztaság a fejés és a tejkezelés közben. Az istálló rendszeres tisztogatásán és lehetőleg gyakori fertőtlenítésén kívül, nagy gondot kell fordítani arra, hogy a fejjel és tejkezeléssel megbízott egyének kezeit gondosan megmossák, mielőtt a tejhez nyulnak, hogy a tőgyet fejés előtt szintén megmossák, s hogy az összes edények is tiszták legyenek.

Sajnos ezek a föltételek, bármennyire természetesen látszanak is, nálunk is vajmi kevés helyen vannak meg. Ha egyes nagyobb gazdaságok megfelelően berendezett tejgazdaságaiban gondot is fordítanak a tisztaságra, legtöbb helyütt, különösen pedig kisczudák istállóiban, azonban a viszonyok ebben a tekintetben a legemlébb követelményeknek sem felelnek meg.

Nemcsak a gümőkór, hanem más fertőző betegségek is, a tejjel széturcolhatók lévén,

4-ikén kelt ajánló sorai alapján. A két keleti főpap közép-korú, erős, fekete, szakállu jól megtermett férfiu. *Sedfaoni püspök* vörös szegélyű és vörös övvel körülvont ezimodában, a *vikárius* fekete talárban és vörös övben volt. A püspök nyakláncza vert aranyból, nagy arany keresztből való, feszülettel ellátva. Jobb keze arany ujján püspöki gyűrűt viselt. A keleti főpapok igen műveltek és előzékenyek, mindenre alapos felvilágosítást adtak. Beszélnek latinul és törve németül. Jelenleg Budapesten, VIII. ker. *Mária utca* 25. sz. alatt laknak, a hová az adományok is küldendők. Egy nyomtatott magyar szövegű kérelmet is adtak annak, ki jelenlétükről érdeklődött. A kérelem tartalma egyházuk történelmére vonatkozik. A keleti főpapokat a jótékony és áldozatkész híveknek szíves figyelmébe és támogatásába ajánljuk.

(*Toman R.*)

Markovicsék nemzetiségi bűnpöre. Folyó hó 3-ik és 4-ikén tárgyalattott a nyitrai törvényszék előtt Dr. *Markovics Gyula* és Dr. *Markovics Rezső* vágújhelyi orvos és ügyvéd, valamint *Csulik József* ó-turái evang. esperes plebános bűnpöre, az utolsó képviselő választás alkalmával elkövetett nemzetiségi izgatás miatt. Február 3-án a tanukinallgatás körül forgott a kérdés, február 4-én a vád- és védbevédek tartattak meg. A kir. ügyész beszélt fél tíztől fél egyig. Körülményesen és alaposan kifejtette azt az aknamunkát, melyet a pánszlávok ravaszul kieszelt terveikkel a magyar haza integritása ellen folytatnak. Az ügyész által kifejtett argumentumok oly hatásosak voltak, hogy a megyeház nagytermében összegyűlt közönség megélezte. A tárgyalás fél-egy után felfüggesztetett és délután három órakor folytatott. Ekkor sorra került a védő ügyvéd, *Fajnor István* beszéde. A maga szempontjából jól védte klienseit, de a kir. ügyész argumentumait megzafolni nem tudta, mert e tényeket megzafolni nem is lehet. Lapunk zártáig az ítélet kihirdetése nem történt meg.

Tejszövetkezeti értekezlet Nagysrányban. *Turehányi ödön* az éújvári járás főszolgabírája elismerésre méltó buzgalommal fáradozott ezen értekezlet összehozásán. A tejszövetkezet hasznos és nagy gazdasági jelentőségét *Szily Tamás* tejjgazdasági felügyelő miniszteri kiküldött ismertette. Az előadás után a jelen volt intelligens és kis gazdák számos kérdéssel

fölte kivánatos volna, hogy legalább a tej felfogyasztás céljaira termelő tehenészetek és istállók rendszeres szakszerű ellenőrzés alá helyezzessenek. A hatóságoknak már a létező törvények és rendeletek is módot nyújtanak arra, hogy azok szigorú végrehajtásával a hatóságos ellenőrzés tekintetében intézkedjenek. Oda kellene hatniok, hogy a hatósági állatorvosok bizonyos meghatározott időközökben a tehenészeteket és istállókot megtekintsék, a tejtermelésre szolgáló állatokat megvizsgálják és a nem alkalmasak kiselezése iránt megtegyék a megfelelő javaslatokat, azonkívül pedig a tejkezelés körül a szorgos tisztaság betartását is szorgalmazzák.

A főforgó tényleges viszonyoknak kívánatos gyökeres megjavulása azonban, legalább rövid időn belül, alig várható, s ez okból minden tejfogyasztó ezidőszert még önvédelemre van utalva. Ez pedig abban áll, hogy tartózkodjunk az olyan tejnek nyersen való élvezetétől, mely ismeretlen, vagy nem eléggé megbízható forrásból származik.

Bang, Yersin, Forster és mások idevonatkozó vizsgálatai kimutatták, hogy a tejben foglalt tuberkulózis-bacillusokat 85° C. meleg már pár perc alatt elpusztítja. A tejnek enél valamivel magasabb fokra való fölmelegítése igen egyszerű és megbízható eljárás a különben talán nem kifogástalan tejnek ártalmatlanná tételére. Annál inkább ajánlatos ez, mert a föltörlesztés nemcsak a tuberkulózis, hanem több más fertőző betegség (tifusz, száj- és

halmozták el az előadót és *Tölg Gyula* állattenyésztési felügyelőt, melyekre ezek a legnagyobb készséggel adták meg a felvilágosítást. Ez idő szerinti tervezet az, hogy Nagy-Surányban központot létesítsenek s ebbe belevonják a szomszédos községeket. Az értekezlet megalakította a taggyűjtő bizottságokat és a további teendőket ellátárára a Nyitrai megyei Gazdasági Egyesületet kérte fel, melyet *Velcsey József* egyesületi titkár képviselt. Az ott látott érdeklődés után itélve reméljük, hogy Nagy-Surányban alakul meg Nyitrai megyének első tejszövetkezete.

Brogyán, 1903. febr. 7.

Van szerencsém tudatni a t. cz. közönséggel, miszerint nálam **Brogyánban**, vagy kívánatra **házhöz szállítva**, a legkülömbféle kitűnő faju

gyümölcsfa-oltvány, szőlő-vegyező, nemes rózsafa, diák-bokor és virág, továbbá kitűnő ízű és zamatu

borok 50 literen felüli hordókban kaphatók.

Gyümölcsfa oltvány drb. 60 fillér. Bor literje 50 fillér, minden egyéb költség nélkül. Csomagolás, szállítás ingyen.

Kiváló tisztelettel

Vollmann Ferencz

(1-4)

tanító.

körömfájás ragályanyagát is hatástalanná teszi.

A tej legezészerűbb rövid idővel az elfogyasztás előtt a kellő fokra fölmelegíteni s mindenesetre helyesebb így járni el, mint a forgalomba „pasteurizált tej” neve alatt kerülő termékeket további fölmelegítés nélkül fölhasználni, mert az ilyen tej bakterium-mentessége igen sokszor nagyon is kétséges, a fizetett magasabb ár pedig nem áll arányban az ilyen tej értékével, illetőleg azzal a csekély fáradsággal, a melylyel mindenki a saját házában a tejet megbízható módon megoszthatja netaláni ártalmas tulajdonságaitól.

Igaz, hogy a föltörlesztett tej a tápláló érték tekintetében mögötte áll a nyers tejnek s azért olyankor, a midőn semmi kétség nem forog fönn az iránt, hogy a tejet szolgáltató állat egészséges és hogy a tej fejeése valamint további kezelése közben a legszorgosabb tisztaságot tartják szem előtt, előnyösebb a tejet nyersen élvezni. Azonban a piaci teje vonatkozólag ezek a föltételek majd mindig hiányoznak vagy legalább teljesen megbízható módon be nem igazolhatók. Ebből az okból, tekintettel a tej fertőzőségeiből származható igen súlyos veszedelmekre, mindenképen tanácsos az ilyen tejet csak előzetes fölmelegítés után élvezni. Minthogy pedig a 85°-ra való fölmelegítés kevésbé módosítja annak emésztetőségét, mint a föltörlesztés, megfelelően gondos ellenőrzés föltétele mellett, czélszerűbb az előbbi eljárást legfeljebb pár órával a tej elfogyasztása előtt alkalmazni.

BACHNER ÁRM E
fehérenemű és vegyi-tisztító intézete
Nagy-Tapolcsány

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a Nagy-Tapolcsányban már évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

fehérenemű és vegyi-tisztító

intézetemre

Elvállalok tisztításra: **ing, gallér** kezelő, ruházat és egész menyasszonyi kelengyét a legolcsóbb árak mellett. — A ruha tisztaságáért 14 napig kezeskedem.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam

teljes tisztelettel
Bachner Árm.

Kiadó lakás.

A **Burza József**-féle házban kiadó egy 5 szobából, előszobából, konyhából, éléskamrából, pinczéből és megfelelő padlásrészéből álló lakás f. évi április hó 1-től.

Azonkívül kibérelhető egy egy szobából álló garson lakás.

Értekezni lehet a háztulajdonosnál.

Tanningene a legkedveltebb és leg egészségesebb hajfestő szer szőke, barna és fekete. Ára 6 kor.
A szájak és fogaknak legeslegjobb az **OSAN** K. 1.76 és 88 fill.

Czermy-féle keleti **RÓZSATEJ** a legjobb és leg egészségesebb szőkeítő szer. 1 üveg ára 2 korona. Ehhez hygien. baizeam-szappan 60 fillér.
Főszékhely: Czermy J. Antal, Bécs, VIII., Carl Ludwigstr. 6.

SCHLESINGER JÓZSEF
viss. gépész és lakatos mester
Nagy-Tapolcsány.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a „Blaho“-féle

lakatos műhelyt

átvettem s azt ugyanazon házba (**Huszár utca 244 szám**) saját cégem alatt tovább üzem.

Elvállalok minden a gép és lakatos szakmába vágó munkákat és javításokat. Különösen **mezőgazdasági gépek, varrógépek, kerékpárok, házi telefon és acytelin felszerelések, motorok, valamint bármily berendezési munkákat** is.

A gép és szeszfőzde tulajdonos uraknak bátorkodom különös figyelműket felhívni arra, hogy bármily **érezgépalkatrészeket** a régi minta szerint készítek.

Raktáron tartok varrógép- és kerékpáralkatrészeket.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel
Schlesinger József
lakatos m.

Lohr Mária Csipke-, vegyészeti tisztító és műfestő intézete
(ezelőtt Kronfusz)
Megbízások átvételnek: **VII. Baross-utca 85.**
Telefon: **5708.**

Magyar, német és tót
NAPTÁRAK

nagy és diszes választékban kaphatók
Platzko Gyula
könyvkereskedésében.

Hirdetések ♦ ♦ ♦

— jutányos árban —

♦ ♦ ♦ **felvétetnek**

a
„Nyitravölgyi Lap“

— kiadóhivatalában. —

Fontos minden menyasszonynak!

lapított 1846.

Szükséglete beszerzése előtt ne m'assza el

Tausky J. Fiai

ruha- és fehéreneműek-gyártói
Pozsony

a speciális érzégyéket, mely különféle érzékszertől és állított kelengye-költségvetései tartalmazzák, bé mentesen megfizetni.

Megbízható cég! **Pozsony** kiszolgálja!
Jutányos szabott árak! **F**
Kiváló munka! **Jó anyák!**

Nagy választék sírkövekben!

MAYER MÖR

kőfaragó mester

Nagy-Tapolcsány.

Figyelmeztetés!

A Singer Co. varrógép részvénytársaság

azon célból, hogy a náluk részletfizetésre vásárolt és ki nem fizetett varrógépek elzálogosítási vagy eladási következményeire figyelmeztesse üzletfeleit, közzéteszi a bécsi büntető bíróságnak folyó évi január hó 11-én hasonló esetre vonatkozó ítéletét szó szerint, a mint azt

a bécsi „Morgen Zeitung“ január 11-iki száma hozta:

„**Sikkasztás.** Thaler Ágoston kocsis és Gauch Mária varrónő a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál egy egy varrógépet vásároltak részletfizetésre, melyeket állítólag szűkségből eladtak. A cég beperelte őket és mind a ketten sikkasztási cselekmény elkövetése végett a büntető bíróság által egy havi börtönre, illetve 8 napi fogházra lettek elítélve.

Warnung!

Die Singer Co. Nähmaschinen Actien-Gesellschaft

siet sich veranlasst behufs Vermeidung des Versetzen und Verkaufen der auf Theilzahlungen bezogenen und nicht ausbezahlten Nähmaschinen ein in solcher Angelegenheit am 11-ten Jänner laufendes Jahr in Wien gefälltes gerichtliches Urteil zu veröffentlichen.

Die Wiener „Morgen Zeitung“ No. 11. a. c. brachte folgende Notiz über diesen Process:

„**Veruntreuung.** Der Kutscher, August Thaler und Näherin, Maria Gauch bezogen von der Singer Co. Nähm. Ac. Gesellschaft auf Theilzahlungen eine Nähmaschine welche sie angeblich aus Noth verkauften. Die Firma klagte und Beide wurden wegen Vergehens der Veruntreuung von Erkenntnis Gerichte zu einem Monate Kerker, resp. zu acht Tagen Arrest verurteilt.

MAGYAR IPAR

Következően felsorolt saját készítményű jó minőségű áruinknak árjegyzékét áttekintésre ajánljuk.

1 drb. bécsi piros paplan	1 frt 80
1 " bordón	2 " 80
1 " Satin Cachmir paplan	3 " 80
1 " atlasz Cachmir paplan	5 " 20
1 " selyem atlasz	8 " 50
3 részű volin matrátz	4 " 50
3 Crin de afrique	7 " —
1 " szór	10 " —
3 " szór	14 " —
1 szalmazsák letűzve	2 " 20
1 drb. aczél sodrony ágycetát	5 " 50
1 " párnázott ruganyos matrátz	15 " —
1 összehajtható vaságy tengerifű matrátz	10 " —
1 drb. flanel takaró	1 " 50
1 asztal, 2 ágycetát	5 " 50

Gichner Mór és Testvére BUDAPEST
Üllői-út 3. sz.
*902. augusztus hó 1-től IV., Muzeum-körút 27.

DEHMAL KÁROLY
zongora-gyáros

kiválólag kitűnő külföldi gyártmányok rakttára és kőcsönző-indeket

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és T.

József főherceg udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.

SZABADALMAKAT
ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT

PAZTOR (TÖRVÉNYSZER) CÉG

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

Hegyszeg szabadalmakat, finanszírozás, találmányokat, bejelentéseket, védjegyeket és más iratokat.

FELVILÁCSÍTÁS DÍJTALAN.

Új! Aranyozó, melyet mindenki azonnal moshatóan újja aranyozhat tükör- és képeretel, szobrot, virágasztalt, templomcsillárt stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg frt 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkok, gyermek játékszerek, háztartási- és ebédül asztal-keltek utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felül nagy. Képes árjegyzékét bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

NEUSTEIN FÜLÖP
czukrozott hashajtó labdaccai

mit már évek óta a legelőkelőbb orvosok, mint hashajtó és oldószert ajánlanak, nem gátolják az emésztést és teljesen ártalmatlanok. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tegeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. — 2 kor. 45 fill. előleges beküldése után 1 tegeres portómentesen küldeték meg.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk.

NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerüzem
Wien, I., Plankengasse 6.

Minden nap friss pörkölés

Jó **KÁVÉ** olesó

1 kgr. pörkölt kávé — 1 frt 85 kr.
1 " nyers " — 1 " 68 "

Pestacsomag 4 3/4 kilo kávé portómentesen küldeték.

BRÜLL GYULA (SZENES SÁNDOR UTÓDA)
Budapest, V., Nádor-utca 16.

Budapesti malomépítészet és gépgyár

PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VÁCZI-ÚT 14/V.

GYÁRT:
BENZIN MOTOROKAT ÉS
BENZIN LOKOMOBILOKAT
széleskörű vezérszervvel 2-50 lóerőig.

Megbízható képviselők kerestetnek

REICH L. FIAI
Üveggyárosok, os. 66 Mr. Szent István körút

BUDAPEST, VII. ker., Lövöldes-tér 2. szám.

Ajánlják legjobb minőségben gyártott **Syphon** és **Syphon** palackokat legelőkelőbb áron mellett és pedig:
1 Lada kb. 200 drb. 16 üveges óra, fehér v. világos (szagmarin) színi Syphonpalackot csappal vagy talp nélküli — 68 korona
1 Lada kb. 200 drb. gazvasepalackot gumicsigánnyal és üveggyóval ellátva, fehér vagy világos (szagmarin) színi, magas vagy alacsony alakú — 82 korona

Szállítás a csomagolást beleértve. Budapesti pályaudvarig bérmentve, közpénzfizetés ellenében 2% arányú — 10 lada rendelés után 5% rabatt. Más nagyságúak és különféle átlakúak törvényesen védett alakokat megfelelően olcsón szállítanak. Próbált iratok vagy csomagolásoknál csak az elküldésük után lehet az iratokat, ellenben az alk és kitért költés nem számítanak. Megjegyzük még, hogy megvizsgált 30 létkör nyomán Syphonpalackaink Magyarországon csak kizárólagosan követően a mi gyárunkból szerezhetők be!

Vérgyógyítás (Hemopatia). Új és eredeti 15 év óta kipróbált gyógymód, amely hazánk és a külföld jobb köreiben általános elismerésnek örvend. Rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva asthma, szív-, gyomor-, hólyag- és idegbajokban, vér- és bőrbántalmak ellen és kizárja az elmezavar és szélhűdés beálltát. A kezelése kellemes, nem gátolja a beteg napi foglalkozásában és tartós, gyökeres gyógyulást eredményez. E gyógymód megalapítója **Dr. Kovács J.** fővárosi orvos, a kinek **Budapestben, V., Váci-körút 18. sz.** alatt egy, ezen célra berendezett orvosi rendelő intézete van, melyet mindazoknak legmelegebben ajánljuk, akik a fent elősorolt bajok valamelyikében szenvednek. **Dr. Kovács J.** levélbeli megkeresésre készségesen válaszol.

ALAPITTATOTT: 1858. **PLATZKO GYULA** ALAPITTATOTT: 1858.

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÉSZÉSZET, KÖNYV- PAPIR- IRÓ- ÉS RAJZSZER-KERESKEDÉS
NAGY-TAPOLCSÁNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét a legújabb mintájú betűkkel bőven ellátott s a legmagasabb igényeknek megfelelő

Könyvnyomdámról

felhívni — *Báli és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák, körlevelek, gyászlapok, ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, névjegyek, takarékpénztári zárszámadások stb. stb. a legjutányosabb áron mellett, díszes kivitelben készülnek.*

A jegyzőségek és hivatalok figyelmébe ajánlom nagy nyomtatvány raktáramat, honnan vidéki megrendelések is a legpontosabban teljesíttetnek.

E helyen ajánlom dusan felszerelt könyv-, papir-, iró- és rajzszér-kereskedésemet. Nagy választék ima-, üzleti- és iskolakönyvekben, valamint szépirodalmi művekben.

Végül pedig a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom

Könyvkötészetemre.

Teljes tisztelettel
PLATZKO GYULA.